

NR 07/124 LIPIEC 2021

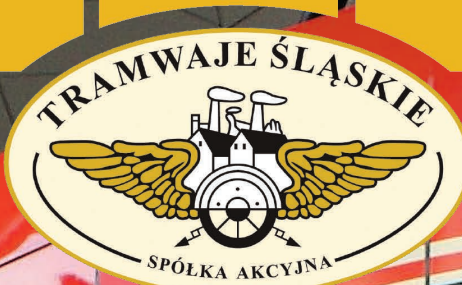
BEZPŁATNY MIESIĘCZNIK

SILESIA

TRAM NEWS

ISSN 2299-2790

Nakład: 10 000 egz.

AKTUALNOŚCI

Na przedłużeniu „piętnastki” widać nowe tory

» str. 4

ROZMAITOŚCI

Kolarskie emocje na światowym poziomie

» str. 9

SPACERY PO REGIONIE

Skoczów – miasto św. Jana Sarkandra

» str. 6-7

Nowe mundury motorniczych i kontrolerów ruchu

» str. 3

Fot. Tramwaje Śląskie S.A.

Jedźmy razem

Nie oglądając się wstecz czas nieubłagania gna do przodu i tak oto wakacje osiągnęły swój półmetek. Za miesiąc o tej porze uczniowie będą się już szykować do powrotu do nauki, a rodzice kompletować szkolne przybory. Na razie jednak wielu z nas korzysta z pięknej letniej aury i możliwości odpoczynku. Oznacza to mniejszy ruch samochodowy i wysoką intensywność prac modernizacyjnych na drogach i torowiskach.

Do tych ostatnich lada dzień dołączą Mysłowice, gdzie od 31 lipca zawieszony będzie ruch tramwajowej linii nr 14, a następnie rozpoczyna się prace rozbiórkowe starej infrastruktury drogowej i torowej. To ważne informacje dla wielu myśłowiczów, zachęcam więc do zapoznania się ze szczegółami zmian w organizacji komunikacji, przedstawionymi obok.

Wakacyjny luz udziela się wielu z nas, nie wolno jednak tracić koncentracji i uwagi w ruchu miejskim. W lipcu we Wrocławiu doszło do bardzo groźnego potrącenia przez tramwaj pieszego, która wtargnęła bezpośrednio przed jadący pojazd. Nasi motorniczowie również w ostatnim czasie kilkakrotnie znaleźli się w podobnej sytuacji, na szczęście jednak udało się uniknąć tragedii. Proszę pamiętać, że pieszy nie ma pierwszeństwa przed tramwajem, a tramwaj nie jest w stanie zatrzymać się w miejscu, ani zmienić kierunku jazdy, by uniknąć potrącenia. Apeluję o rozwagę i uwagę w przemieszczaniu się po mieście – bez względu, czy robimy to pieszo, na jednośladowym czy samochodzie.

Przypominam również o obowiązku noszenia maseczek w tramwajach i autobusach. Lato i w tym względzie przyniosło niestety rozprężenie wśród pasażerów. Proszę nie zapominać o maseczkach!

Na drugi miesiąc wakacji życzę Państwu wspaniałej pogody, zachęcając do lektury naszego miesięcznika, w którym znajdują Państwo garść ważnych i ciekawych informacji, a także odrobinę rozrywki.

Bolesław Knapik
Prezes Zarządu Spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Wstrzymanie ruchu tramwajów w Mysłowicach

W związku z rozpoczęciem modernizacji infrastruktury tramwajowej w Mysłowicach, 31 lipca 2021 roku wprowadzone zostaną zmiany w funkcjonowaniu komunikacji miejskiej w tym rejonie.

Linie tramwajowe:

- linia 14 będzie kursowała na trasie Brynów Centrum Przesiadkowe – Szopienice Pętla;
- linia 36 będzie kursowała wyłącznie w dni robocze na trasie Brynów Centrum Przesiadkowe – Zawodzie Zajezdnia;
- zmianie ulegnie rozkład jazdy linii 6 i 11 w celu koordynacji odjazdów w centrum Katowic.

Autobusowa komunikacja zastępcza:

- uruchomiona zostanie autobusowa komunikacja zastępcza T-14 kursująca na trasie Szopienice Kościół – Mysłowice Poczta;
- trasa linii w kierunku Mysłowic: Szopienice Kościół – Szopienice Dwór – Szopienice Pętla – Szopienice Chemiczna – Mysłowice Obrzeźna Północna – Mysłowice Świerczyny – Mysłowice Szpital – Mysłowice Bytomska – Mysłowice Towarowa – Mysłowice Urząd Miasta – Mysłowice Poczta;
- trasa linii w kierunku Szopienic: Mysłowice Poczta – Mysłowice Kościół – Mysłowice Towarowa – Mysłowice Bytomska – Mysłowice Szpital – Mysłowice Świerczyny – Mysłowice Obrzeźna Północna – Szopienice Chemiczna – Szopienice Pętla – Szopienice Dwór – Szopienice Kościół.

Częściowo zmieniają się także trasy na liniach autobusowych 18, 26, 106, 150, 219, 292 i 788. Ponadto uruchomione zostaną tymczasowe stanowiska przystanków.

Szczegóły na stronie rj.metropoliaztm.pl.

SILESIA
TRAMNEWS

Wydawca:
Agencja Mediów Lokalnych mediaL
41-500 Chorzów, ul. Katowicka 105/2, tel. 32 2413 374

Redaktor naczelny: Waldemar Kosior
Redaktor wydania: Andrzej Zowada

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

Nowe mundury motorniczych i kontrolerów ruchu

Zdjęcia: Tramwaje Śląskie S.A.

Od 1 lipca 2021 roku zmieniły się wzory mundurów pracowników służby ruchu spółki Tramwaje Śląskie S.A. Już nie brązowo-piaskowe, ale grantowo niebieskie mundury noszą motorniczowie oraz kontrolerzy ruchu. To powrót do historycznej kolorystyki.

Praktycznie od początku funkcjonowania komunikacji tramwajowej na terenie dzisiejszej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii motorniczowie, ale także konduktorzy, regulatorzy i kontrolerzy ruchu tramwajowego nosili mundury w granatowo-niebieskich barwach. Tak było przed II wojną światową, tak było w czasach Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego i później w Przedsiębiorstwie Komunikacji Tramwajowej. Dopiero pod koniec lat 90. XX wieku firma przestała zapewniać stroje służbowe dla pracowników służby ruchu. – W 2010 roku Spółka wróciła do tradycji mundurów dla pracowników służby ruchu, jednak wówczas przyjęta została brązowo-piaskowa kolorystyka, nawiązująca do logotypu Spółki. Od 1 lipca 2021 roku w tym zakresie wróciliśmy do tradycyjnej kolorystyki – spodnie i spódnice oraz swetry są granatowe a koszule niebieskie – mówi

Andrzej Zowada, rzecznik spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Do kompletu stroju kontrolerów ruchu dochodzą jeszcze czapki typu garnizonowego. Całość wpisuje się z ogólnopolski trend kolorystyczny. W większości przedsiębiorstw tramwajowych w kraju motorniczowie noszą ubrania służbowe w granatowo-niebieskich barwach choć – w przeciwieństwie do lat od 50. do 70. XX wieku – nie jest to element odgórnie ujednolicony dla całego kraju.

W skład zestawu ubrań służbowych dla motorniczych spółki Tramwaje Śląskie S.A. weszły: spódnice i spodnie, koszulki polo, koszule z krótkim i długim rękawem oraz swetry. Odzież wyprodukowało Towarzystwo Akcyjne Telimena S.A. z Łodzi.

red

Na przedłużeniu „piętnastki” widać nowe tory

Fot. UM Sosnowiec

Budowa nowej linii tramwajowej w sosnowieckiej dzielnicy Zagórze to pierwsza od blisko czterech dekad budowa nowego odcinka linii tramwajowej na terenie GZM. Na różnych odcinkach realizacja zadań znajduje się na różnych etapach – prace postępują, a pierwsze fragmenty torowisk już cieszą oko.

Prace przy budowie nowej linii tramwajowej w Sosnowcu prowadzone są jednocześnie na wielu frontach. Pod koniec czerwca, po zakończonej przebudowie, przełączone zostały nowe odcinki wodociągu w okolicy ronda Jana Pawła II oraz ul. Wolności. Przy ul. Rydza Śmigłego, ul. Wolności oraz przy al. Paderewskiego zakończona została także przebudowa kolizyjnych odcinków sieci gazowej. – Te prace, które wykonywane są niejako przy okazji, są niezbędne do realizacji głównego celu, choć nieczęsto się o nich mówi. Skupiamy się zwykle na elementach torowych i sieciowych, bo to istota naszych inwestycji, jednak wiele sił i środków trzeba zaangażować, by wykonać wszystkie niezbędne przebudowy instalacji podziemnych, po których to pracach można dopiero przystąpić do budowy torowisk – zaznacza Andrzej Zowada, rzecznik spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Fot. Eurovia Polska S.A.

Są już jednak miejsca, gdzie oko cieszą ułożone nowe tory. Na sporym fragmencie trasy równoległej do al. Paderewskiego wykonana została zabudowa rusztu torowego – są więc ułożone podkłady, a do nich przymocowane szyny. Płyty z szynami pojawiły się też na tramwajowym przejeździe przez jezdnię. Trwają również prace na obiekcie inżynieryjnym przyszłego węzła przesiadkowego. – Są to roboty ciesielsko-zbrojarskie na segmencie szybu wiodowego oraz schodów, gdzie z końcem lipca przystąpimy do wykonania robót drogowych związanych z zabudową warstw konstrukcyjnych drogowych w przejściu nad obiektem. Tym samym na przełomie sierpnia i września

planujemy dokonać pierwszego przełożenia ruchu na ulicy Braci Mieroszewskich – mówi dyrektor kontraktu Robert Wach z Eurovia Polska SA. Zaawansowane są także prace na odcinku wzdłuż ul. Rydza Śmigłego, gdzie zabudowane zostały mury oporowe i gdzie zostały ułożone warstwy konstrukcyjne w torowisku wraz z jego odwodnieniem. Równocześnie wraz z zabudową warstw konstrukcyjnych, układane są przepusty rurowe dla przyszłych sygnalizacji świetlnych oraz kabli zasilania trakcji. W ramach przygotowań do kolejnych etapów prac wykonywane są także fundamenty pod przyszłe słupy trakcyjno-oświetleniowe oraz przygotowywany jest teren, na którym powstanie budynek przyszłej podstacji trakcyjnej. Generalny wykonawca pochwalił się nietypowym projektem – na ogrodzeniu zaplecza budowy powstał mural nawiązujący do realizowanego zadania. Autorem oraz wykonawcą muralu jest firma z Sosnowca, zajmująca się malowaniem artystycznym, przemysłowym oraz malowaniem z elementami przestrzennymi. – Jest to nasz ukłon w stronę mieszkańców. Zawsze staramy się tak organizować prace, aby redukować utrudnienia, a jeśli to możliwe zadbać również o aspekt wizualny. Budowa przecież nie musi być nudna! Mamy nadzieję, że przejeżdżając obok, przyjemnie jest rzucić okiem na ten fragment naszej budowy – mówi kierownik robót Krzysztof Franków z firmy Eurovia. Zadanie o wartości 88,6 mln netto realizowane jest przez konsorcjum firm: Eurovia Polska S.A. z Bielan Wrocławskich (Lider), KZN Rail Sp. z o.o. z Krakowa i Nowak Mosty Sp. z o.o. z Dąbrowy Górniczej. Prace mają się zakończyć najpóźniej w styczniu 2023 roku.

Fot. Eurovia Polska S.A.

Odbiory trzech zadań

W lipcu wykonane zostały ostatnie prace dla zadania modernizacji torowiska wzdłuż ul. Bytomskiej w zabrzańskiej dzielnicy Biskupice. Wykonawca robót – firma KZN Rail Sp. z o.o. – zgłosił gotowość do odbioru prac. Została powołana komisja przetargowa, która lada dzień rozpocznie prace. Gotowość odbiorową zgłosił także generalny wykonawca prac na dwóch zadaniach na pograniczu Sosnowca i Będzina. W ostatnim czasie wykonawca skupiał się na pracach sieciowych wzdłuż ul. Małobądzkiej w Będzinie oraz na robotach wykończeniowych. W sierpniu planowany jest odbiór obu zadań realizowanych przez konsorcjum firm NDI. Wliczając powyższe trzy miejsca, w ramach realizowanego projektu inwestycyjnego zakończonych jest już 12 zadań infrastrukturalnych, a 10 kolejnych jest w trakcie realizacji.

WIADOMOŚCI Z PLACU BUDOWY

w Będzinie:

- Wykonawca prac wzdłuż ul. Małobądzkiej prowadził roboty sieciowe oraz prace wykończeniowe w zakresie torowiska, instalacji podziemnych i robót brukarskich.

w Bytomiu:

- Wzdłuż ul. Frycza Modrzewskiego wykonawca kontynuuje budowę rusztu torowego na całym zakresie torowiska wydzielonego. Wybudowane zostały perony przystanku Bytom Frycza Modrzewskiego.

w Chorzowie:

- Na ul. 3 Maja najintensywniej prowadzone są prace na odcinku Floriańska – Janasa, gdzie po wykonaniu prac ziemnych układane są płyty torowe. Na odcinku Janasa – Żołnierzy Września prowadzone są prace ziemne w zakresie koryta i warstw stabilizacyjnych. Kontynuowane są prace wykończeniowe w rejonie wiaduktu.
- Na ul. Hajduckiej na odcinku Dąbrowskiego – Wolności sukcesywnie kontynuowane są prace przy zabudowie warstw konstrukcyjnych po wykonaniu prac przez ChŚPWik. Na ul. Dąbrowskiego w stronę ul. BoWiD wykonawca kontynuuje prace torowe.
- Na ul. Powstańców kontynuowane są prace w obrębie skrzyżowań. Na pozostałych fragmentach są ułożone płyty torowe wraz z szynami.

w Dąbrowie Górniczej:

- W przetargach na wyłonienie wykonawcy prac wzdłuż ul. Sobieskiego, Królowej Jadwigi i Piłsudskiego trwa kontrola uprzednia Prezesa Urzędu Zmówień Publicznych.

w Mysłowicach:

- 31 lipca wstrzymany zostanie ruch tramwajowy i generalny wykonawca rozpocznie realizację robót budowlanych.

w Rudzie Śląskiej:

- Wzdłuż ul. Goduli trwają prace wykończeniowe prowadzące do zgłoszenia przez generalnego wykonawcy robót gotowości odbiorowej.

w Sosnowcu:

- Na ul. Małachowskiego zatwierdzono i od 23 lipca wprowadzono projekt tymczasowej organizacji ruchu dla odcinka od ul. Targowej do ul. Zwycięstwa. Na pozostałych odcinkach zabudowane są płyty torowe.
- Na budowie nowej linii tramwajowej w Zagórzu postępują prace na różnych zakresach. Wykonawca ułożył ruszt torowy na sporym odcinku wzdłuż al. Paderewskiego (szczegóły na str. 4).
- Generalny wykonawca prac wzdłuż ulic gen. Andersa i 1 Maja prowadził prace rozbiórkowe starej infrastruktury oraz realizował roboty ziemne w zakresie korytowania.

w Świętochłowicach:

- Wzdłuż ul. Chorzowskiej wykonawca kontynuuje prace torowe od strony Chorzowa oraz przystąpił do prac ziemnych i przebudowy instalacji podziemnych od strony Rudy Śląskiej.
- W przetargu na wyłonienie wykonawcy prac wzdłuż ul. Łagiewnickiej dobiegają końca prace komisji przetargowej.

w Zabrzu:

- Prace na zadaniu w rejonie skrzyżowania ul. Wolności z ul. Knuruwską zostały odebrane.
- Na zadaniu wzdłuż ul. Bytomskiej wykonawca zakończył prace i zgłosił inwestycję do odbioru.
- W przetargu na wyłonienie wykonawcy prac w Mikulczycach dobiegają końca prace komisji przetargowej.

Chorzów, ul. Powstańców

Wszystkie wymienione w tekście inwestycje, związane są z Projektem pn.: „Zintegrowany Projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego” współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w perspektywie UE 2014-2020.

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

W ramach cyklu artykułów, który zatytułowaliśmy „Spacery po regionie”, zachęcamy do wspólnych wędrówek ścieżkami Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. Są to wyprawy niezwykle - odwiedzimy interesujące miejsca i obiekty, które znajdują się blisko nas, po sąsiedzku albo nawet w naszym mieście, a dla wielu wciąż pozostają nieznane.

Skoczów – miasto św. Jana Sarkandra

Skoczowski ratusz oraz dom urodzenia św. Jana Sarkandra

Najstarsza wzmianka o targowej osadzie Skoczów, leżącej na solnym szlaku handlowym z Krakowa na Morawy, pochodzi z 1232 roku. To położenie przyczyniło się do rozwoju miasta, które niestety było plądrowane i niszczone podczas licznych wojen, wielkich pożarów i powodzi. Za każdym razem miasto było na nowo odbudowywane, dlatego nie znajdziemy w nim obecnie zabytków z najdawniejszych czasów.

Do rozkwitu gospodarczego miasta niewątpliwie przyczyniło się uzyskanie połączenia drogowego w 1785 roku pomiędzy Frydkiem, Cieszynem i Bielskiem, a także uruchomienie w 1888 roku linii kolejowej z Cieszyna przez Skoczów do Bielska. Powstało wówczas wiele zakładów przemysłowych, m.in. fabryka sukna (1833), koców, derek i guń (1895), fabryka kapeluszy (1926). Działały również: garbarnia (1875), fabryka skór (1901) oraz fabryka wyrobów ceramicznych (1902). Rozwój ten został zatrzymany przez wielki pożar z 1910 roku, który strawił aż 21 budynków w centrum miasta. Po odbudowie Skoczowa i względnym spokoju w okresie międzywojennym, 2 września 1939 roku do miasta wkroczyły wojska niemieckie, rozpoczynając okres okupacji hitlerowskiej. Po wojnie

odbudowano miasto wraz z jego przemysłem, m.in. Skoczowskimi Zakładami Wyrobów Filcowych. Mimo wszystkich kataklizmów i zniszczeń, Skoczów zachował do dzisiaj swój wielowiekowy, niepowtarzalny urok. Najbardziej jest on odczuwalny w obrębie starego miasta i Rynku – i właśnie tam proponuję rozpocząć nasz spacer. Najcenniejszym zabytkiem Skoczowa jest niewątpliwie rokokowy ratusz z 1797 roku, przebudowany w 1934 roku. Jest to trójkondygnacyjny budynek, z dobudowaną do niego w 1801 roku wieżą zegarową. Na fasadzie ratusza znajdują się płaskorzeźbione herby arcyksięcia Kazimierza Albrechta i Skoczowa, a na wieży malowany wizerunek patrona miasta – św. Jana Sarkandra, kapłana, męczennika za wiarę. Jan Sarkander urodził się w Skoczowie, 20 grudnia

1576 roku, w domu przylegającym bezpośrednio do ratusza. Zmarł po ciężkich torturach w 1620 roku w Ołomuńcu. Został beatyfikowany w 1860 roku przez papieża Piusa IX, a kanonizowany w Ołomuńcu w 1995 roku przez papieża Jana Pawła II. W budynku urodzenia Jana Sarkandra mieści się obecnie niewielkie muzeum świętego. Na przełomie XIV i XV wieku w podpiwniczeniu budynku powstała kamienna kaplica, o kolebkowym sklepieniu, która stanowi przykład średniowiecznej, miejskiej zabudowy Skoczowa. W muzeum zgromadzono liczne przedmioty, pochodzące przede wszystkim z kościoła parafialnego św. Bartłomieja w Grodźcu, a także kościelne starodruki, obrazy i rzeźby, konfesjonał, papieskie medale i repliki papieskiego kapelusza i charakterystycznych czerwonych mokasynów.

Widok na Rynek z jego zabudową

Wokół Rynku podziwiać możemy odnowione kamienice, a na środku placu - fontannę z kamienną figurą Jonasza (Trytona), wykonaną w II połowie XVIII wieku przez Wacława Donaya.

Z Rynku od strony ratusza wchodzimy w ulicę Menniczą, a następnie w Szkolną, aby dojść do ulicy Mickiewicza, gdzie zachowało się kilka zabytkowych obiektów, m.in. monumentalny budynek Szkoły Podstawowej nr 1 im. Gustawa Morcinka czy budynek Zespołu Szkół Specjalnych. Nieco dalej, przy ulicy Szpitalnej, w dawnym budynku szpitala znajduje się kościół pw. Znalezienia Krzyża Świętego - z kaplicą z XIV wieku, zwaną Szpitalikiem. Po prawej stronie jednonawowego wnętrza, tuż przy filarze oddzielającym półkoliste prezbiterium od nawy, stoi kamienna chrzcielnica, przy której ochrzczony został św. Jan Sarkander.

Dalszy nasz spacer wiedzie z ulicy Szpitalnej w kierunku ulicy Cieszyńskiej, którą dochodzimy do ulicy Objazdowej. Po prawej stronie, na wzgórzu, widoczny jest luterński kościół Świętej Trójcy z lat 1863-1865. Stąd niedaleko już do Alei Jana Pawła II i stromych schodów, wiodących na Górę Wilamjawkicką (389 m n.p.m.). Na jej zboczu, zwanym Kaplicówką, wybudowana została kaplica pw. św. Jana Sarkandra. Pierwsza kaplica na wzgórzu pojawiła się w 1859 roku, zaraz po beatyfikacji Sarkandra, a w latach 1871 oraz 1923 kaplica została rozbudowana. W 1934 roku wzniesiono nową kaplicę - w stylu modernistycznym. W kaplicy, oprócz figury patrona, znajduje się cudami słynący obraz Matki Bożej Pompejańskiej - Królowej Różańca Świętego. Przed kaplicą wznosi się metalowy, wysoki na 21,5 metrów krzyż, który przywieziono do Skoczowa w 1985 roku. Stał on wcześniej na katowickim lotnisku Muchowiec, podczas pamiętnego spotkania papieża Jana Pawła II ze Ślązakami.

Jan Paweł II odwiedził Skoczów i Kaplicówkę 22 maja 1995 roku, odprawiając dziękczynną mszę świętą za kanonizację Jana Sarkandra. Fakt ten upamiętnia ustawiony nieopodal rzeźbiony kamień, a za nim posadzony w 2006 roku Dąb papieski.

Kaplicówka to doskonały punkt widokowy na Beskidy,

Kościół pw. Znalezienia Krzyża Św. zwany Szpitalikiem

dolinę Wisły i położone nad nią miasto. Po krótkim odpoczynku warto jednak z powrotem udać się do centrum miasta. Przy rondzie im. ks. Jerzego Popiełuszki, w niewielkim parku, znajduje się pomnik Gustawa Morcinka (1891-1963) - pisarza, nauczyciela i działacza społecznego, który znaczną część swojego życia spędził w Skoczowie. Autorem monumentu jest prof. Jan Kucz z Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Zanim dotrzemy do muzeum, poświęconego Gustawowi Morcinkowi, zatrzymajmy się w pobliskim parafialnym kościele pw. Apostołów Piotra i Pawła. Obecna świątynia stoi w miejscu zniszczonych przez pożary kolejnych czterech obiektów. Zbudowana została w 1762 roku w stylu późnobarokowym, z trójnawowym halowo-emporowym wnętrzem. Od zachodu przy korpusie ustawiona jest kwadratowa wieża, z kruchłą wejściową. We wnętrzu na uwagę zasługują barokowe ołtarze: główny z 1891 roku (w centralnej części - obok rzeźb patronów kościoła - zawieszona została kopia obrazu rzymskiego malarza Giovannone Lafranco z przedstawieniem spotkania św. Piotra i Pawła w drodze na męczennską śmierć), oraz boczne ołtarze przebudowane w 1906 roku (z przedstawieniami m.in. św. Floriana na tle płonącego Skoczowa, św. Barbary, św. Jana Nepomucena, św. Józefa oraz z rzeźbą św. Jana Sarkandra). W kościele podziwiać można także barokową ambonę z 1842 roku oraz organy piszczałkowe na chórze muzycznym z 1892 roku. Przed kościołem, w bramach wejściowych, ustawione zostały cztery rzeźby z przedstawieniem świętych: Jana Sarkandra, Jana Nepomucena, Piotra z Alkantary oraz Jana Kantego.

Ostatnim punktem naszej wędrowki po Skoczowie jest Muzeum im. Gustawa Morcinka, do którego można dojść od strony Rynku, skręcając w ulicę Fabryczną. Muzeum mieści się w zabytkowym budynku z 1793 roku. Można tu zapoznać się z wystawą biograficzną poświęconą Gustawowi Morcinkowi, a także ze zbiorami związanymi z historią Skoczowa.

**Tekst i zdjęcia: Adam Lapski
Przewodnik turystyczny**

Pomnik Gustawa Morcinka

Kaplica urodzenia św. Jana Sarkandra w domu-muzeum przy Rynku nr 2

Figura św. Jana Sarkandra w kaplicy na Kaplicówce

Chrzcielnica w kościele pw. Znalezienia Krzyża Św. przy której otrzymał chrzest św. Jan Sarkander

Fontanna Trytona na Rynku

Wakacje bez ryzyka

Fot. Joanna Jakubczyk

W czasie letniego wypoczynku warto pamiętać o kilku prostych zasadach bezpieczeństwa. Dzięki temu unikniemy nieprzyjemnych wspomnień, a może nawet uratujemy nasze zdrowie i życie.

Wiele osób decyduje się wykorzystać dobrą pogodę na relaks nad wodą. Nad morzem, jeziorem czy przy rzece – najbezpieczniej jest korzystać tylko ze strzeżonych kąpielisk i specjalnie wydzielonych miejsc do pływania. Kąpiele trzeba unikać przy niekorzystnych warunkach atmosferycznych: burzy, mgły i silnych porywach wiatru. Będąc w wodzie z dziećmi, pamiętajmy, aby nie zachowywać się zbyt głośno – ratownik może nie usłyszeć czyjegoś wołania o pomoc. Po dłuższym przebywaniu na słońcu do wody należy wchodzić stopniowo. Na początek warto ochłapać klatkę piersiową, szyję i głowę, aby uniknąć wstrząsu termicznego. Przy opalaniu pamiętajmy, że między godziną 10:00 a 14:00 promieniowanie słoneczne jest najbardziej niebezpieczne. W trakcie dłuższej ekspozycji na słońce należy stosować filtry ochronne, nosić nakrycie głowy, okulary przeciwsłoneczne i pić dużo wody.

Popularnym kierunkiem letnich wypadów są również góry. Wybierając się na szlak zawsze trzeba sprawdzać prognozę pogody. Gęsta mgła, opady deszczu czy silny wiatr mogą zamienić turystyczny spacer w bardzo niebezpieczną sytuację. Wychodząc w góry należy zabrać ze sobą naładowany telefon, ciepłe ubranie, odpowiednie buty, a także coś do jedzenia i picia. Warto też wziąć również apteczkę. W trakcie wędrówki nie powinniśmy schodzić ze szlaków ani oddalać się od grupy, z którą wyruszyliśmy. Warto również uważać na owady i kleszcze – pomocne mogą się okazać długie spodnie i preparaty odstraszaające insekty. Korzystając z dobrodziejstw lasu należy zachować ostrożność – nie wszystkie owoce i grzyby są jadalne. Wszyscy ci, którzy nie wyobrażają sobie urlopu bez aktywności sportowych, powinni w szczególności pamiętać o zasadach bezpieczeństwa. Na przykład

Fot. Wacław Fajer

planując wycieczkę rowerową, musimy zabrać ze sobą odblaski i kask. Oczywiście, na trasie należy bezwzględnie przestrzegać przepisów ruchu drogowego. Choć aktywność fizyczna jest bardzo korzystna dla zdrowia, to wtedy również trzeba zachować rozsądek i zrezygnować z uprawiania sportu w miejscach, które nie są do tego przeznaczone.

Mimo trudności związanych z pandemią, wiele osób decyduje się na wyjazd zagraniczny. Pamiętajmy, żeby poinformować członków rodziny o dokładnym miejscu podróży i powiadomić ich po pomyślnym dotarciu na miejsce. Numery telefonów bliskich w pamięci telefonu warto oznaczyć międzynarodowym skrótem ICE, rozpoznawanym przez służby medyczne na całym świecie. To cenna informacja dla ratowników: jeśli na skutek wypadku stracisz przytomność lub nie będziesz w stanie porozumieć się z lekarzem, kontakt z bliskimi pozwoli na uzyskanie informacji o grupie krwi, uczuleniach, przyjmowanych lekach itd. Warto zapisać kontakt ICE także na papierowej karcie, chowanej np. w portfelu – ratownicy będą mogli skorzystać z numeru, nawet jeśli telefon rozładuje się lub ulegnie zniszczeniu. Pomocna może być również aplikacja „Polak za granicą”. To sprawdzone źródło informacji w podróży, z którego można dowiedzieć się o aktualnych ograniczeniach w związku z pandemią COVID-19, a także znaleźć sprawdzone informacje dla podróżujących do wszystkich krajów świata oraz kontakty do polskich placówek dyplomatycznych.

Fot. Joanna Jakubczyk

Kolarskie emocje na światowym poziomie

Zdjęcia: Szymon Gruchalski

Przed nami 78. edycja Tour de Pologne UCI World Tour. Największa kolarska impreza w kraju potrwa od 9 do 15 sierpnia. W tym roku najlepsi kolarze na świecie ponownie zawitają na Śląsk.

Wielkie ściganie rozpocznie się 9 sierpnia w Lublinie, a zakończy 15 sierpnia na krakowskich Błoniach. Z Lubelszczyzny kolarze pojadą na ziemię chełmską, a już następnego dnia pożegnają się z Lubelszczyzną i przeniosą się na Podkarpacie, gdzie pojadą z Zamościa do Przemyśla. Trzeciego dnia zostaną na Podkarpaciu i ścigać się będą na trasie Sanok – Rzeszów. Na półmetku rywalizacji czeka ich trudna, góraska trasa z finiszem w Bukowinie Tatrzańskiej. Piątego dnia imprezy kolarze dojadą na teren województwa śląskiego, do Bielska-Białej. Zanim to jednak nastąpi czeka ich przejazd przez żywy skansen ludowej architektury – Chochółów, malownicze góry, Beskid Andrychowski, czyli pofałdowany teren z wieloma podjazdami. Koniec piątego etapu to widowiskowy finisz w Bielsku-Białej, gdzie kolarzy czekają trzy okrążenia. Etap szósty to czas na Katowice. W stolicy województwa śląskiego czeka na kolarzy jazda indywidualna na czas na 19-kilometrowej trasie, z dużą ilością odcińków prostych. Przejadą m.in.: przez zabytkowy Nikiszowiec, a meta przygotowana będzie przy pomniku Powstań Śląskich. Start pierwszego zawodnika

zaplanowany jest na godzinę 15:37 (Katowice, ul. Olimpijska), a dekoracja odbędzie się o godzinie 18:50 przy al. Korfanteo. Fani kolarstwa mogą również zobaczyć trening zawodników na trasie między 14:40 a 15:30.

Start ostatniego etapu 78. Tour de Pologne zaplanowano w Zabrzu. Kolarze przejadą z województwa śląskiego przez Łaziska, Mikołów i Łędziny do województwa małopolskiego. Będzie to ciekawy etap dla sprinterów, z finiszem na krakowskich Błoniach. Inaczej niż w ubiegłych latach – będzie to runda powiększona. W Łaziskach kolarze powalczą o Premię Górską PZU III kategorii. Na czterdziestym kilometrze po starcie do zdobycia będzie Premia Lotna LOTTO upamiętniająca rocznicę strajku w Kopalni Piast, a na 65 kilometrze do mety Premia specjalna z okazji Jubileuszu 65-lecia Totalizatora Sportowego. Na razie organizatorzy nie udostępnili jeszcze szczegółowych informacji o utrudnieniach w ruchu drogowym na poszczególnych etapach. Przed startem wyścigu warto zajrzeć na stronę www.tourdepologne.pl, gdzie wkrótce powinny ukazać się wszystkie niezbędne informacje.

Drodzy Pasażerowie! Zwykle spotykamy się na trasie, gdy za pulpitem tramwaju staram się dowieźć Państwa bezpiecznie i punktualnie do celu podróży. W tramwaju widzieliśmy się nieraz – i mogły się między nami pojawić pewne nieporozumienia. Dlaczego tak było – i co zrobić, aby ich uniknąć? Jak bezpiecznie i wygodnie odbyć podróż tramwajem...? Aby choć w części odpowiedzieć na te pytania udzielono mi fragmentu łamów „Silesia Tram News”. Zatem – uwaga, odjazd!

**widziane
zza pulpitu**

Stan (nie)pogody

Tegoroczne lato hojnie obdarza nas promieniami słońca. Często zza pulpitu widzimy pasażerów zachęconych piękną aurą, jadących z letnim ekwipunkiem w kierunku basenów, parków czy też innych miejsc pozwalających na chwilę odpoczynku. Ten odpoczynek jednak nierzadko przerywają burze i ulewne deszcze, które utrudniają również naszą pracę.

Poza parkami i basenami, bardzo często wybieranym kierunkiem podróży są ogródki działkowe. Praktycznie codziennie, a szczególnie w weekendy obserwujemy zwiększony ruch na przystankach tramwajowych zlokalizowanych w rejonie ogrodów działkowych, kiedy pasażerowie wracają z plonami jakie daje nam „sezon ogórkowy”. To optymistyczne, że potrafimy odpocząć nawet wtedy, kiedy pozostajemy w mieście. Jednak są momenty, w których ta część mile spędzonego dnia pryska niczym bańka mydlana. W upalne dni przyroda często przynosi gwałtowne burze.

Wtedy szybkim krokiem opuszczamy miejsce pobytu, udając się na przystanek tramwajowy. Zawsze mając nadzieję, że za chwilę nadjedzie tramwaj, który zawiezie nas do domu. Niestety czasem zdarza się tak, że tramwaj się nie pojawia, a niedoszli pasażerowie snują domysły – dlaczego nie przyjechał? – najczęściej winą za to obarczając niestety motorniczego.

Nowoczesny tramwaj czy wyremontowana infrastruktura torowo-sieciowa, to elementy, które skutecznie ułatwiają wspólną i planową podróż. Jednak burze i nawałnice są nieobliczalne. Wiele miejsc w naszych miastach w krótkiej chwili ulega podtopieniu, zaś połamane konary drzew

Fot. pexels.com

złowrogo zwisają z sieci trakcyjnej. Obie sytuacje skutecznie blokują przejazd tramwajów. I choć na naszym przystanku jeszcze nie spadła nawet jedna kropla, to 3 kilometry dalej ruch tramwajowy zatrzymała burza. Dzisiejsza technika pozwala na ostrzeżenie nas przed dynamiczną sytuacją pogodową. Otrzymujemy alerty, wsłuchujemy się w informacje stacji radiowych i telewizyjnych. Słyszymy ostrzeżenie, by nie parkować samochodów oraz nie chronić się pod drzewami podczas burz i silnych wiatrów. Wszystko po to, by zapewnić bezpieczeństwo. Również kierujący tramwajem, pragną się do tego przyczynić. Nasze wagony – jak tylko mogą – brną przez zalane miasto, by móc zawieźć podróżnych bezpiecznie do domu. Mogą być Państwo spokojni – tramwaj należy bowiem do pojazdów, które skutecznie chronią pasażerów przed wyładowaniami atmosferycznymi. Wynika to z jego budowy elektrycznej oraz praw fizyki.

Proszę pamiętać, że w czasie, kiedy tramwaj nie przyjeżdża na czas, wraz z pracownikami służb torowych, sieciowych i komunalnych wspólnie staramy się pokonać trudności, które nas zatrzymały. Rozumiemy zdenerwowanie, często frustrację oczekujących na przystankach, jednak liczymy też na zrozumienie z Państwa strony. Żadne prognozy czy alerty nie spowodują, że uda się zupełnie uniknąć przerw w ruchu wywołanych przez nawałnice. Wobec tych zjawisk pozostajemy bezsilni, a jedyne co możemy, to starać się jak najszybciej usuwać skutki burz, by przywrócić ruch.

Pozostaje mi życzyć wzajemnego zrozumienia i życzliwości oraz dobrej aury przy wielu wspólnych podróżach, a także letniej pięknej pogody, pozbawionej jednak gwałtownych zjawisk atmosferycznych.

Motorniczy

Fot. Tramwaje Śląskie S.A.

Powstaje plan mobilności miejskiej dla Metropolii

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia wraz ze Związkiem Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego tworzą wspólnie Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej. Kompleksowe opracowanie powstanie w 2022 roku, a wstępem do niego jest dokument pod nazwą „Dobra mobilność”.

- Obok dużych inwestycji w kolej czy centra przesiadkowe, równie ważna jest skuteczna współpraca na każdym szczeblu. Podstawą każdego planu mobilności, w odróżnieniu od standardowych dokumentów transportowych, jest szeroko zakrojona partycypacja. Dlatego łączymy się w interdyscyplinarne zespoły, przed którymi wiele wysiłku i wzmożonej pracy, ale jestem przekonany, że efekt końcowy przysłuży się wszystkim mieszkańcom Metropolii – podkreśla Kazimierz Karolczak, przewodniczący zarządu GZM.

Najnowsza analiza powstała w oparciu o Studium Transportowe Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego. Badanie objęło swoim zasięgiem 90 gmin, zarówno w obrębie Związku Subregionu Centralnego, jak i województwa opolskiego oraz małopolskiego. - Wynikiem tamtych prac jest model ruchu, który został przekazany Zarządowi Transportu Metropolitalnego. Model ten wykorzystywany jest między innymi do budowania siatki połączeń w regionie. Pozwolił on na usprawnienie integracji transportu i rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej na obszarze całego Subregionu. Sam dokument otwiera drogę do dalszego kreowania

rozwoju zrównoważonej mobilności miejskiej w całym Subregionie Centralnym – wylicza Mariusz Śpiwok, zastępca prezydenta Gliwic i przewodniczący zarządu Związku Subregionu Centralnego.

Studium transportowe zostało poszerzone o badania eksploracyjne, które Metropolia przeprowadziła we wrześniu 2020 roku. W trakcie Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu pracownicy GZM wraz z wolontariuszami codziennie rozmawiali z mieszkańcami siedmiu miast Metropolii, napotkanymi przede wszystkim w środkach komunikacji publicznej, na przystankach oraz w wybranych węzłowych punktach. Mieszkańcy wskazywali na różnego rodzaju przeszkody, które napotykają podczas codziennego przemieszczania się. Mówili m.in. o opóźnieniach na poszczególnych liniach komunikacji publicznej. Wspominali też o zbyt małej liczbie miejsc parkingowych, zbyt szybkim ruchu samochodowym na osiedlach czy niewystarczającej infrastrukturze rowerowej. W dokumencie „Dobra mobilność” każda z przeszkód została opisana, wskazane zostały drogi do rozwiązywania problemów, a także zakres wsparcia, jaki może zaoferować Metropolia. Za

każdą z propozycji stoi podejście obszarowe i projektowe. Autorzy dokumentu uwzględnili trzy kluczowe obszary, w których należy podjąć systemowe działania: dobra dzielnica, dobry transport i dobre centrum.

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej powstanie w przyszłym roku. Kolejnym krokiem będzie intensywna, wspólna praca – głównie samorządów, zarządców transportu, dróg i nieruchomości, nad celami strategicznymi oraz listą zadań. Planowane jest utworzenie tematycznych zespołów roboczych, które będą prowadzić ewaluację realizacji projektu.

Warto dodać, że praca nad zrównoważoną mobilnością miejską w Metropolii to także działania w terenie. Przykładem jest Metropolitalna Szkoła Prototypowania, która w ramach pilotażu pracuje nad przeprojektowaniem ulicy Karola Miarki w Bytomiu. Celem jest przekształcenie miejskiej arterii w przestrzeń przyjazną wszystkim mieszkańcom – nie tylko tym zmotoryzowanym. W projekcie uczestniczą urzędnicy z Bytomia, Gliwic, Rudy Śląskiej, Tychów, Dąbrowy Górniczej i Sosnowca, a także pracownicy Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii oraz eksperci zewnętrzni.

Źródło: www.metropoliagzm.pl

Dobry transport

dobra oferta transportu zbiorowego • priorytety dla komunikacji miejskiej

Dobra mobilność
➔ **od przeszkód**
do rozwiązań

Metropolia GZM

Związek Gmin i Powiatów
Subregionu Centralnego
Województwa Śląskiego

Tramwajem przez świat

W poprzednim wydaniu miesięcznika zamieściliśmy zdjęcie tramwaju w Gaziantep (Turcja).

Zachęcamy do dalszego udziału w naszej zabawie i do rozwiązania kolejnej fotograficznej zagadki. Wśród tych, którzy wykazą się spostrzegawczością i wiedzą, rozlosowane zostaną nagrody ufundowane przez spółkę Tramwaje Śląskie S.A. Z laureatem z poprzedniego numeru skontaktujemy się osobiście.

Odpowiedzi prosimy nadsyłać do 15 sierpnia na adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów lub na adres: biuro@agencjamedial.pl

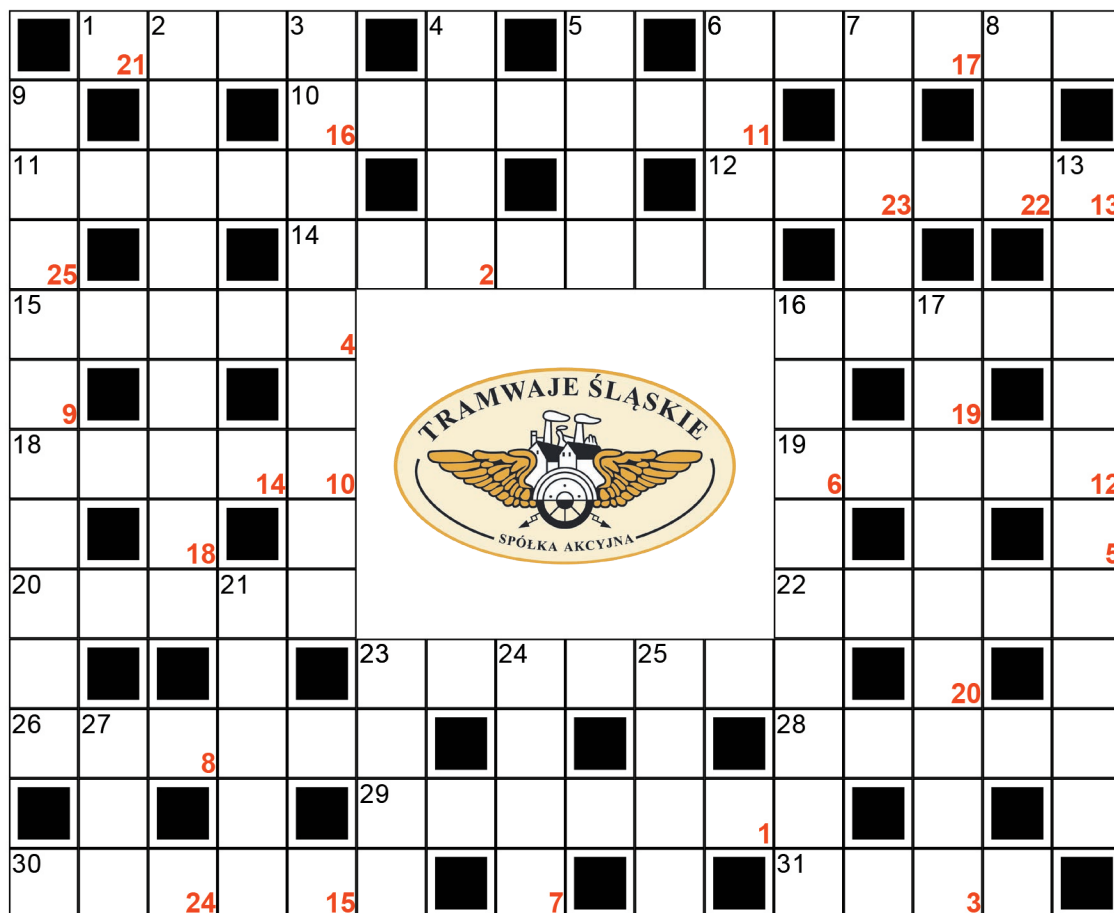
Gaziantep, Turcja

Gdzie wykonano to zdjęcie?
Należy podać kraj i miasto

Zdjęcie: Michael Russel

Krzyżówka

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 25 tworzą rozwiązanie.

Wśród czytelników, którzy nadesłali prawidłowe rozwiązania do 15 sierpnia na adres wydawcy rozlosujemy nagrody rzeczowe. Z laureatem z poprzedniego numeru skontaktujemy się osobiście.

Adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów.
Rozwiązania można przysyłać pocztą elektroniczną (na adres: biuro@agencjamedial.pl).
Uwaga: oprócz adresu nadawcy należy podać numer telefonu kontaktowego.

POZIOMO:

- 1) nietykalna świętość.
- 6) koszykówka (z ang.)
- 10) stawali w nie rycerze.
- 11) mała, a cieszy.
- 12) jednooki olbrzym (mit.)
- 14) produkuje dziurawki.
- 15) lista, spis.
- 16) pniak na porębie.
- 18) drugie imię Norwida.
- 19) baśniowy skarbiec.
- 20) chałupa.
- 22) balkon widokowy.
- 23) dochody króla.
- 26) osłona na lampę.
- 28) ukochana Filona.
- 29) polska imienniczka Schiffer.
- 30) „... w Krainie Czarów”.
- 31) bieg rzeki.

PIONOWO:

- 2) postać białaczki.
- 3) gumowy pierścień, np. w pompie.
- 4) listwa u dołu futryny.
- 5) kawa zbożowa.
- 6) bat, batóg.
- 7) święcenia biskupie.
- 8) świadoma część osobowości; jaźń.
- 9) podstępna działalność agenta.
- 13) imię Salety, byłego boksera.
- 16) dawny urzędnik ziemski.
- 17) zbiornik do przechowywania cieczy.
- 21) ostra choroba zakaźna
- 23) klub z Gdyni.
- 24) natarcie wojsk.
- 25) niemiecka osobówka.
- 27) bywa maskowy.